

Liden, inden Rigsdagen traadte sammen, have paadraget mig et Ansvar, som man kunde have foreholdt mig i Rigsdagen selv. Det blev endvidere med Hensyn til det Tab, jeg havde nævnt som det, der vilde blive paaført Statskassen ved en eventuel Standsning af Arbeidet, igaar yttret, at det var aldeles utroligt, at det kunde løbe op til 300,000 Rb. Jeg skal kun tillade mig at oplyse, at hvis Arbeidet var blevet standset, saaledes at Theatret ikke kunde være blevet færdigt til at tages i Brug i indværende Saison, hvilket meget let kunde være sket, saa vilde for det Første Statskassen have haft at udrede imellem 150,000 og 200,000 Rb. til Lønninger og øvrige bestemt løbende Udgifter ved Theatret, og dernæst vilde man have udfat sig for, at Priserne paa de Arbeider, som skulde udføres og nu vare blevne standsede, vilde i Mellemtiden være blevne meget fordyrede. Endelig havde man udfat sig for Erstatningskrav for det Tab, der var blevet paaført Entreprenøverne ved Standsningen af Arbejderne. Saghyndige have meddelt mig, at det Tab, der let vilde være opstaaet, snarere vilde være over end under 300,000 Rb. Derfor mente jeg, at det var min Pligt til det Yderste at virke for, at Theatret saa hurtigt som muligt kunde komme i Stand, for at det kunde optage Forestillingerne. Det haade været min Hensigt at naae hen til, at Theatret kunde aabnes samme Dag eller Dagen efter, at den høie Rigsdag samlede her. Jeg havde flere Møder paa Theatret med Arbeidsherrerne og Theatrets Embedsmænd, kort sagt med alle Bedkommende, for at formaa dem til af yderste Evne at virke hen til det Maal, jeg havde sat mig, saa at Indtægterne kunde alt da begynde at flyde for Theatret. De erklærede Alle, at det var umuligt at naae det af mig satte Maal, og at der vilde kræves de yderste Anstrengelser, for at Theatret kunde begynde sine Forestillinger den 15de Oktober. Der blev endog yttret Tvivl, om det vilde være muligt at naae dertil før den 15de November, men jeg gav da bestemt Ordre til, at Theatret skulde aabnes den 15de Oktober, og ærede Medlemmer vide, at dette ogsaa lykkedes, saaledes at Theatret paa den Dag kunde gjenoptage sine Forestillinger. Til Belysning af, hvor megen Betydning det har i pekuniær Henseende, at dette lykkedes, skal jeg kun yderligere fremhæve, hvor stor den Indtægt har været, der siden denne Tid er indkommen. Medens det af min høitærede Forgænger i Ministeriet allerede er oplyst, at Theatrets Indtægt havde været i Stigen fra 700 Rb. til 800 Rb. og hénimod 1000 Rb. for hver Aften, saa har Indtægten ved Theaterforestillingerne nu i den første Tid været imellem 15 og 1600 Rb. hver Aften, hvorfra dog — hvad der allerede er fremhævet af den ærede første Taler (Schjørring) — maa drages de betydelige Udgifter, som Theatret nu har faaet fremfor tidligere. Jeg skal saaledes

kun minde om, at i den første Tid maatte Theatret betale 100 Rb. hver Aften for Gasbelysning. Bestyrelsen saae sig derfor i den Nødvendighed at maatte forandre Brønderne og at maatte foretage forskellige Foranstaltninger for at bringe denne betydelige Udgift ned, og dette lykkedes saaledes, at Udgiften til Gasbelysning en Maanedstid derefter kun beløb sig til omtrent 1,800 Rb. for hele Maanedet, hvilket dog alligevel er en betydelig Udgift. Smedens der tidligere til Theatrets Opvarmning forbrugtes 5 a 6 Tønder Kul hver Aften, forbruges der nu i Særdeleshed paa Aftener, hvor det er koldest, omtrent 20 Tønder Kul. Der er saaledes langt større Udgifter til Theatret, end der tidligere har været, men selv efter at Besøget har begyndt at tabe sig som en naturlig Følge af, at Nyhedens første Interesse er forbi, og omendskyndt der tillige er indtruffet en Mængde ubeldige Sygdomstilfælde ved Theatret, Uheld, om hvis Betydning Ingen, som ikke har med Styrelsen at gjøre, kan danne sig nogen Forestilling, saa kan man dog kalkulatorisk regne, at Indtægten for det kongelige Theater vil blive imellem 12—1300 Rb. hver Aften. Det ærede Thing vil saaledes se, at det ikke er nogen ubetydelig Sum for Statskassen, hvorom der her er Tale, og at det ikke har været uden Betydning, at Arbeidet er blevet fremskyndet med saa stor Hurtighed, som det paa nogen Maade har været muligt, og jeg tror derfor, at en Minister vilde have paadraget sig et tungt Ansvar, hvis han ikke havde gjort Alt, hvad der stod i hans Magt, for saa hurtig som muligt at naae det Resultat, som vi nu heldigvis have naaet. Med Hensyn til en anden Antydning af det samme ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) om, at jeg i saa Tilfælde forjænte en Anerkjendelse for at have drevet Arbeidet saa hurtig frem og for at have befriet Statskassen for saa stort et Tab, skal jeg kun bemærke, at der ikke kan blive Tale om nogen Anerkjendelse for mig, der kun har gjort min Pligt, men at der derimod kan blive Tale om en Anerkjendelse for den Kommission, som var bleven nedsat af min høitærede Forgænger. Formanden for denne Kommission var Etatsraad Meldahl, og den har med en hertillands sjælden Energi, Dygtighed og mageløs Udholdenhed i en kortere Tid, end jeg tør sige, at man i noget andet Land har fuldført et saa stort Theater, været istand til at bringe Sagen til et saa smukt og ønskeligt Resultat, som det, der nu foreligger, et Resultat som allerede har bragt ikke ubetydelige pekuniære Indtægter, og som forhaabentlig skal i Liden bringe endnu flere.

Udenrigsministeren (Rosenørn = Lehn). I Anledning af nogle Ytringer, som igaar ere faldne fra en æret Rigsdagsmand om den Begjæring, som jeg har tilladt mig at stille om 25,000 Rb. til en extraordinær Mission til Japan og